

Vesteristen Viesti

Sinnikkyys * Toimeliaisuus * Elämänhalu

N:o 11

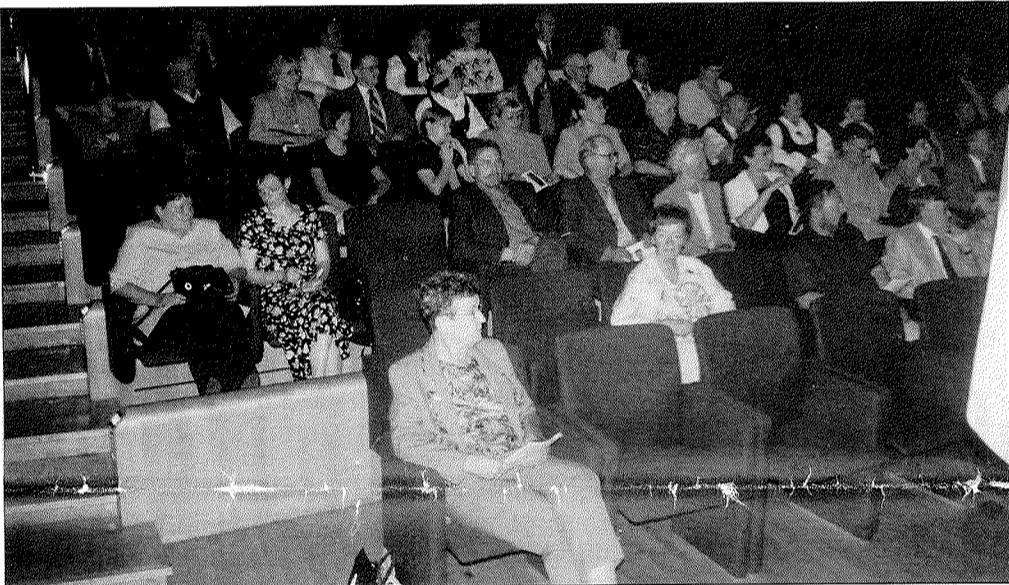
Toimitusneuvosto:
Unto Vesterinen (pj.)
Erkki Vesterinen
Justiina Westerinen
Suvi Vesterinen

Vesteristen sukuseura ry:n jäsenjulkaisu
www.vesterinen.net

Kustantaja: Vesteristen sukuseura ry
Myllypönttie 7 C 11
00920 Helsinki

Painatuspäivä
5.12.2002

PIEKSAMÄKI-SAVONSYDÄN-VESTERISTENKOHTAUSPAIKKANA

Sukukokouksen osanottajia.

Vesteristen sukuseuran 8.-9.6.2002 järjestämän kokouksen pitopaikkana oli tällä kertaa Pieksämäki. Lauantaina koontumis-, majoitus- ja illanviettopaikkana toimi Hotelliravintola Savonsolmu. Sunnuntaina kokoukseen osallistui kymmeniä Vesteristen sukuseuran jäseniä. Lauantain osalta asioista kertoo tässä Sormusen Ritva ja sunnuntain osalta Vesterisen Erkki.

Lauantaipäivän ohjelma alkoi koontumisella Savonsolmun edustalle, josta lähdettiin sukuseuran tarjoamalle kiertojalulle. Pieksämäki näytti parhaimpansa, kauniin luontonsa upeine puistoineen ja parhailaan kukkivine sirenipensaineen. Helmenä keskellä Pieksänjärvi. Sää oli lämmin ja aurinkoinen, kuten aina Vesteristen tavatessa.

Kiertojalulla oppaana toimi **Auli Tuuri**, joka esitteli ammattitaidolla Pieksämäen nähtävyyksiä. Näimme mm. Sylvi Kekkosen o.s. Uinon

syntymäkodin, kirjailija Aila Meriluodon ja puolisonsa Lauri Viidan kotitalon ja 1750-luvulta peräisin olevan maaseurakunnan kirkon, jonne emme remontin vuoksi valittavasti päässeet sisälle. Partaharjun leirikeskuksesta nautimme sukuseuran tarjoamat tervetuliaiskahvit. Tutustuimme kauniiseen harjumaiseen ja lähistöllä sijaitsevaan Ristikiven ulkoilmakirkkoon. Kirkko on saanut nimensä rippikouluisten löytämästä suuresta kivistä, josta sammalten alta paljastui ammoiden silleen hakattu risti. Kiertojalumme päättyi Savon radan museoon, jota meidän ansiokkaasti esitteli evp. varikonpäälikkö **Matti Seppänen**. Rautatien merkitys Pieksämäen kaupungin kasvulle on ollut merkittävä. Sukuseura lahjoitti museolle kiitoskappaleen uusia julkaisuaan Konstan Kronikkaa, joka kertoo mm. Kasurilassa ratavartijana toimineesta **Konstantin Westerisestä**. Lauantai-iltaa vietimme Savonsolmun ravintolassa, jossa tapasimme suku-

seuratoiminnassa jo tutuksi tulleita ja tuoreempia Vesterisiä.

Ohjelmaa oli suvun omasta takaa, mm. **Juuso Vesterisen** (8 vuotta) haitariesityksiä, pianomusiikkia **Vilho Vesterisen** esittämänä ja arpajaiset. Sana oli vapaa ja niinpä kuultiinkin eri puolilta tulleiden Vesteristen esittäytymisiä. Tärkeätä oli myös yhdessäolo ja viihtyminen sukulaisten parissa. Tanssimusiikkia oli ravintolan taholta tarjolla niille, jotka halusivat tanssin pyörteisiin.

Ritva Sormunen

Sunnuntaiamuna osasukua asteli Pieksämäen moderniin tiilikirkkoon aivan kaupungin sydämessä. Ennen kirkonmenoja seurakunnan pappi esitteli kirkkoa. Jumalanpalveluksessa saarnasi srk-pastori **Katariina Pitkänen** ja suku veisasi virsiä yhdessä täysin rinnoin.

Kirkossakäynnin jälkeen syötiin yhdessä

Savonsolmussa maittava sukulounas. Lounaalta siirryttiin sukujuhlaan ja sukkokokoukseen upeaan Kulttuurikeskus Poleeniin, joka sekin on aivan kaupungin keskustassa, järven rannalla. Poleenin arkkitehti on Kristian Gullichsen. Poleeni on aina esillä, kun esitellään suomalaista modernia arkkitehtuuria. Poleeni on suomalaisen rakennustaitteen mestariteos ja tärkeä myös Pieksämäen kulttuurille, valkoisessa rakennuksessa on kirjasto, taidenäyttelyitä, teatteri- ja konserttisali. Siis mitä sopivinta paikkaa kulttuuria arvostavalle suvullemme!

Sukukokouksen ohjelma oli hyvin rakennettu kokonaisuus, oli hauskaa ja vakavaa, puhetta, laulua ja soittoa. Puheenjohtaja **Unto Vesterinen** toivotti puheellaan kaikki tervetulleiksi. Pieksämäen kaupungin tervehdyksen juhlaamme toi kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Sirkka Rytkönen**, kiitos hänelle, että viipyi juhlassamme loppuun asti. Nuori 8-vuotias **Juuso Vesterinen** liikkautti sydämiä haitarimusiikillaan, samaa pitää kuulla ehdottomasti myös seuraavassa sukujuhlassa!

Pieksämäkeläisen **Musikat-kuoron** tytöt lauloivat kansanlauluja, kuuluisa Savon Akka – oikealta nimeltään **Pirjo Särkkä** – nauratti meitä jutuillaan melkoisen tovin, enemmän semmoista, nauruhan pidentää ikää. Juhlapuhujana oli Jyväskylästä **Mailis Hytönen**, hän kertoi dementiaasta: ”Miten se nyt olikaan – dementiaako?” Hyvä esitys aiheesta, joka sivusi myös käytäntöä.

Justiina Westerinen esitelmöi tunnetulla taidolla – onhan hän työssä Teatterikorkeakoulussa – ”pienen palan Vesteristen historiaa” (esitelmä on tässä lehdessä sivulla 3). Lopuksi kajautettiin yhdessä Savolaisten laulu.

Virallisessa sukkokokouksessa puhetta johti karismaattisesti kunniapuheenjohtaja **Seppo Vesterinen**. Kokouksessa todettiin sukuseuran asioiden olevan mallillaan. Seuraavaksi sukujuhlan pitopaikaksi ehdotettiin mm. Turku. Sukukokous valitsi uuden sukuneuvoston, joka esitellään toisaalla lehdessä.

Sukujuhlasta jäi oikein hyvä mieli. Pieksämäki näytti kauneimmat kasvonsa alkukesän vehreydessä ja juhlan järjestelyt sujuivat hyvin. Itse jäin vielä päiväksi kalastamaan läheiselle järvelle, kala ei liikkunut, sillä sää oli niin kaunista, oli tyynä ja aurinko heloitti pilvettömältä taivaalta, oli hellekesän alku. Viis kaaloista, kalastaessani käki kukkui melkein koko ajan läheisessä metsässä ja suopursu kukki.

Erkki Vesterinen

Vili Vesterisen hanuristiperinteitä jatkaa Juuso Vesterinen.

Partaharjun Ristikivi.

Puheenjohtajan palsta

Unto Vesterinen

Näyttää siltä, että noin vuoden välein, ennen Vesteristen Viestin ilmestymistä, tapahtuu maailmalla dramaattisia. Tapahtumat vieläpä lähestyvät uhkaavasti. Lähimmillään muutaman kilometrin päähän, Myyrmannin tavarataloon. Samanlaisia ilmiöitä oli runsaasti myös -70 ja -80 -lukujen vaihteen tienoilla, erityisesti Frankfurtin ja Lontoon lentokentillä, sekä niihin liittyvillä lennoilla. Kuljin silloin usein Lähi-Idässä työmatkoilla ja se hieman välillä mietitytti. Rauhallisemman kauden jälkeen paukut näyttävän taas tulevan lähemmäksi. Näyttää siltä, että Neuvostoliiton hajoamisesta voi olla myös haittaa – terrorismin lisääntymisen muodossa. Demokratiaan kuuluvat tasa-arvoiset yhteistyöperiaatteet sopivatkin loppujen lopuksi vain vähemmistölle tällä maapallolla! Onneksi – jälleen kerran voimme tämän todeta – elämme Suomessa.

Meidän sukulaistemme voivat olla monissa eri tehtävissä paineiden alla, joko työssään tai sen ulkopuolella. Toivottavasti moni ei ole kuitenkaan työttömänä, joka lienee kaikista tylsin vaihtoehto. Toivon seuramme kehittyvän, hitaasti mutta varmasti, sellaiseksi, että se pystyy tarjoamaan jotakin apua tai kannustusta vaikutuspiiriinsä. Tällä hetkellä sukuneuvosto voi vain keskustella asioista ja seurata tapahtumia katseella. Emme voi olla syyttäjiä tai puolustajia, paitsi yksilöinä. Omilta juurilta kumpuvia pehmeitä arvoja voimme mahdollisesti tarjota ryhmänäkin. Jos meihin otetaan yhteyttä, haluamme olla käytettävissä tavalla taikka toisella. Parasta olisi, jos sukurahastomme saisi lahjoituksia, niiltä, joilla ei ole hädän tunnetta. Siellähän ne olisivat tulevaisuuden varalle mahdollistamassa ainakin nuorisomme kannustamisen stipendien ja apurahojen muodossa.

Muistamisten ja huomio-onosoitusten antamisessa sukuseura on ollut mielestäni erittäin nuuka. Tähän näkökohtaan liittyvät pelisäännöt ovatkin tällä hetkellä asiantuntevien henkilöiden suurennuslasin alla.

Olen, ilmeisesti tyypilliseen tapaani, patistellut joitakin sukuneuvoksia venymään ja joitakin jättämään ilmatilaa enemmän muille. Lienenkö kuokkimassa tässä liian jääräpäisesti jääräpäisen suvun kivistä sarkaa? Toiveissa kuitenkin on vain joukkuepeleä, joka vaatii myös luopumaan jostakin toisten hyväksi. Aikaansaannosten lisäämiseksi sukuneuvosto on jaettu työryhmiin – suorastaan yliorganisoitu – ja lisäksi olemme saaneet sukuneuvoston ulkopuolisia vahvistuksia. Jos jokainen ryhmä tekee jotakin, tulee ensivuodesta ennätysellisen toimelias, eikä rasitus kasaannu liaksi. Näin uskon tapahtuvan ja kesäretkellä on

sitten taas hauska rentoutua.

Uusi sukuneuvosto nuorentui muutamalla vuodelle, mutta toisaalta neuvostosta poistui lähes täysin palvelleita jäseniä varsinkin nuorekkaina. Aktiivisia ja osaavia poistujia olivat Terttu Nuutinen, Katri Hämäläinen, Timo Vesterinen ja Harri Vesterinen. Koska sukukokouksessa minulta jäi selkeästi ja ääneen kiittämättä, teen sen nyt: Suuret kiitokset pitkästä, intensiivisestä työpanoksestanne sukuseuramme hyväksi. Ette ole aineellista palkkaa siitä saaneet, ettekä pyytäneetkään. Hyvä mieli lienee loppujen lopuksi myös palkkioista parhain. Toivon ainakin jonkun teistä vielä palaavan reservistä takaisin jonakin sopivana hetkenä. Kiitos myös muille sukuseuran hyväksi ahertaneille.

Hyvää Joulun ja Uuden Vuoden odotusta teille kaikille!

Sukujuuriltaan Vesterinen

VELJEMME LEIJONAMIELI

Erik vaihtoi sukunimensä 1958 Vesterisestä Erwekseksi jouduttuaan jatkuvasti korjaamaan sukunimensä aiheuttamia väärinkäsityksiä.

MATTOKAUPPAA
PRESIDENTIN-
LINNASSA

Erik Kalevi Erwes syntyi Viipurissa vuonna 1927. Helsinkiin hän muutti evakossa olon jälkeen vuonna 1941. Suoritettuaan kouluopintonsa loppuun, hän siirtyi asevelvollisena armeijan leipiin. Yhdentoista kuukauden pesti laivastossa miinanraivauslaivueessa sujui joutuisasti. Kun hän sitten oli suorittanut asevelvollisuutensa loppuun, oli työn etsinnän aika. Elämänpolku kuljetti nuoren Erikin tekstiilialalle. Menestyksekkäästi hän työskenteli kahdessa alan yrityksessä. Erikistä alkoi jo tuntua, että hän kaipasi uusia haasteita uralleen. Niinpä hän päätti kokeilla omien siipiensä kantavuutta tekstiilibisneksessä.

Vuonna 1957 lausuttiin ensi kerran Erweksen oman yrityksen syntysanat. Kaksi vuosikymmentä myöhemmin Erik päättää, että hänen yrityksensä, Erwes Oy, erikoistuu julkistilojen lattiapäällysteisiin. Hyvin on lattiapäällysteiden kauppaaminen näille päiville saakka kannattanut, sillä nimekkäitä kohteita on yrityksellä monta. Yri-

tys on hoitanut muun muassa presidentinlinnan kokolattiamatot Kekkonen, Koiviston ja Ahtisaaren aikoina, sekä Eduskuntatalon lattiapäällysteet 25 vuoden ajan. Lisäksi Erweksen matoilla on päällystetty muun muassa Helsingin Strand-, Palace- ja SAS-hotellien sekä joidenkin itäisten naapurimaidemme hotellien lattiat.

NIMI ON ENNE

Erwes on sukujuuriltaan ihka aito Vesterinen. Hän käyttikin sukunimeä Vesterinen vuoteen 1958 asti, mutta päätti vaihtaa sen Erwekseen kyllästyttyään väärinkäsityksiin. Siihen aikaan samoilla laidoilla näytti nimittäin hiihtelevän omalla tyylillään toinenkin Vesterinen, Erkki Vesterinen. Erkki Vesterinen tuntui olevan jatkuvasti virkavallan kanssa kahnauksessa ja sen sai välillä myös Erik nahoissaan tuntea. Nimien sekoittamiseen kyllästyttyään Erik päätti vaihtaa sukunimen.

– En kertonut etukäteen perheelleni mitään nimen vaihtamisesta. Pyysin vain vaimoltani nimen paperiin ja sanoin, ettei kyselisi mitään. Sitten eräänä päivänä, kun tulimme koko perhe yhtä

matkaa kotiin, ulko-ovesamme komeili nimi Erwes. Lapset ainakin loppujen lopuksi tykkäsivät, kun ei aina tarvinnut koulussa olla viimeisenä, Erik naurahtaa.

YLI NELJÄKYMMENTÄ VUOTTA LEIJONAMIELTÄ

Erwes on Helsinki-Meilahden Lions Clubin perustajajäsen. Meilahden toimipiste perustettiin 1955, mutta koko Lionsjärjestön, alun perin nimeltään Association of Lions Club, juuret ulottuvat jo vuoteen 1917. Lions Club on Yhdysvalloissa syntynyt hyväntekeväisyysjärjestö, jonka tarkoituksena on auttaa huonompiosaisia ja kerätä rahaa erilaisiin yhteiskuntaa hyödyttäviin tarkoituksiin. Näinä yli neljänäkymmenenä vuotena Meilahden Lions Club, Erwes etunenässä, on kerännyt rahaa ja lahjoittanut tavaroita useille järjestöille, kouluille ja yksityishenkilöille. Suurimmat lahjoitukset ovat menneet kehitys- ja liikuntavammaisten Marjatta Koululle ja Tarton alueen suomipojille.

Lions Clubin lisäksi Erwes ehtii toimia myös Miinanraivauskillassa. Kilta toimii Suomen rannikkoalueilla sotien jälkeen 1945-1950 työskennelleiden miinanraivaajien hyväksi. Tämä

työ on Erikin sydäntä lähellä; olihan hän itsekin miinanraivauslaivueessa. – Sotien jälkeen oli kiire raivata merialueet miinoista, joita saksalaiset, venäläiset ja suomalaiset olivat pudottaneet vesimme yhteensä noin 60000 kappaletta. Raivaustyö tehtiin niin hyvin, ettei kauppamerenkulun jälleen alettua yksikään kauppalaiva ajanut miinaan, kirjoittaa Erwes Ankkuri-lehdessä.

Miinanraivaajakillan myötävaikutuksesta saatiin 1.3.2002 voimaan laki, joka toi rintamalisän ja hammashuollon kustannusten korvauksen miinanraivaajille. Päätöksen piiriin kuuluvia miinanraivaajia on noin 600. Erwes kertoo, että tunnustus on tärkeä paitsi niille, jotka etuuksista pääsevät nauttimaan, myös poismenneiden veljien omi-

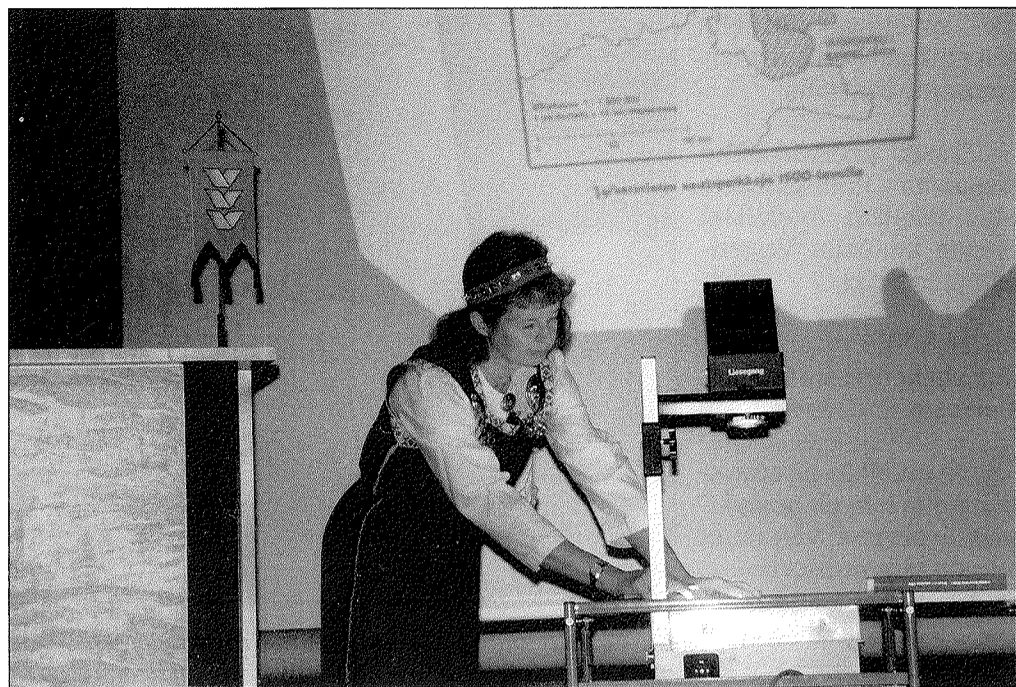
Kaikesta huomaa, että Erik Erwes on elämässä kiinni. Hän vitsailee ja puhuu stadin slangia. Nuorelle kirjoittajalle hän antaa mielellään elämänohjeita. Kaikkein tärkeintä on kuitenkin, että kädenpuristus on tiukka, sillä se osoittaa, että ihmisessä on selkärankaa ja rehtyyttä. Ja sitä Erikistä löytyy.

Suvi Vesterinen

Huomaan nopeasti, että Erik Erwes on ikäisekseen nuorekas. Hopeanharmaa tukka ja uurteet kasvoilla kielivät kuitenkin pitkään eletystä elämästä. Vaikka Erwes täytti marraskuussa 75 vuotta, ei sitä hänestä uskoisi. Miehellä on oma yritys, jonka toimitusjohtajana hän edelleen toimii. Oman yrityksen pyörittämisessä ei kuitenkaan tunnu olevan riittävästi haastetta. Sisältöä hänen elämänsä tuo uuttera hyväntekeväisyystoiminta muun muassa Lions Clubissa ja miinanraivauskillassa. Hän on siis toimelias Vesterinen!

Justiina Westerinen

PALA WESTERISTEN HISTORIAA

Justiina Westerinen historian pauloissa.

Esitelmä Vesteristen Sukuseuran sukujuhlissa 9.6.2002 Pieksämäellä

Kerron tässä esityksessäni jonkin verran lähinnä Westeristen Savon sukuhaaran vaiheista ja lähdin liikkeelle 1500-luvulta. Tehdessäni sukuseuran viime vuonna julkaisemaa kirjaani Konstan Kronikka jouduin aika paljon lukemaan erilaisia historiateoksia ja niiden pohjalta kartoitin, missä Westerisiä asui tuolloin.

Vuonna 1541 laadittiin Savosta ensimmäinen maakirja, johon merkittiin jokaisen verovelvollisen nimi ja hänen suoritettavakseen arvioitu vero ja silloin nimeltä mainittuja Westerisiä asui jo Juvalla, Säamingissä ja Rantasalmella. Karjalan kannaksella Westerisiä oli ainakin Kanneljärvelä ja Muolaassa. Savon Westeriset ovat alun perin tulleet Karjalasta, mutta jo aiempina vuosisatoina, joista ei ole säilynyt kirjoitettuja tietoja.

Hämeenlinnan lääni ulottui tuolloin hyvin pohjoiseen, Pielavedelle asti. Hämäläisillä oli vanhastaan ollut Pohjois-Hämeen laajoissa erämaissa omia nimettyjä eräpalsitojaan, jonne kesällä lähettiin kalastamaan ja metsästämään, mutta siellä ei ketään vakinaisesti asunut. Valtion verotulojen suuruus riippui kuitenkin maanviljelys-tilojen määrästä, joten vuonna 1542 kuningas Kustaa Vaasa julisti kaikki Pohjois-Hämeen erämaat kruunun omiksi.

Kenellä tahansa halukkaalla oli mahdollisuus asettua sinne asumaan, kunhan maksaisivat kruunulle kuuluvat verot. Kuningas oli luvannut, että hämäläisillä eräsjöjen entisillä omistajilla oli etuoikeus asutukseen, mutta hämäläiset eivät olleet innostuneita muuttamaan korpeen. Muuttajat olivat savolaisia, joiden omat asuinalueet olivat käyneet ahtaiksi. Rautalammin suurpitäjä alkoi muodostua Pohjois-Hämeen erämaihin 1500-luvun puolenvälin jälkeen.

Vesteristen sukukirjassakin on pohdittu, tuliko ensimmäinen Rautalammin Westerinen, Kerkonjoensuuhun talonsa rakentanut Olli, suoraan Kanneljärveltä, mutta minä olen useammastakin syystä päätenyt siihen, että hän muutti lähempää, Savosta. Vuonna 1564 Olli Westerisen nimi merkittiin Rautalammin veroluetteloihin ja hänestä johtaa minuun, kuten moneen muuhunkin täällä, suora jälkeläislinja.

Olli ja hänen jälkeläisensä kaskesivat metsää miespolvien ajan. Kaskirukiista leivottu leipä, kaskinauriista tehdyt haudikkaat ja laatikot sekä suolakala olivat pääasiasta ruokaa. Ilmasto oli 1600-luvulla poikkeuksellisen kylmä ja kato-vuosia tuli usein. Ja jos halla vei viljan, tuli ankaraa nälkää. Pienempiä nälkäaikoja oli usein, mutta vuosina 1696-97 olivat suuret nälkävuodet koko Suomessa. Nälkätalvena 1696-97 kuoli yli neljännes Suomen puolimiljoonaisesta väestöstä.

Nälän lisäksi ahdistivat myös sodat. 1500- ja 1600-luvulla sodittiin lähes koko ajan: käytiin Kreivisota, sota Venäjää vastaan, seitsenvuotinen sota Tanskaa vastaan, pitkä viha, nuijasota, 30-vuotinen sota ja sota Venäjää ja Tanskaa vastaan. Sotaväkeen joutumista pelättiin, sillä se tiesi lähes varmaa kuolemaa joko sotakentillä tai kulkutautien vuoksi sotilasleireissä. Ja verot nousivat joka tapauksessa huimasti.

1714-21 oli ison vihan aika, jolloin venäläiset miehittivät Suomen. Vaurampi väestö pakeni suurin joukoin Ruotsiin, mutta talonpojat korkeintaan piileskelivät lähimetsissä. Rautalammin tuli vihollisia ja vuonna 1714 he tuhosivat täysin Kerkonjoensuun Westerilän, jonka isäntänä oli tuolloin **Lauri Westerinen**. Laurilta poltettiin 3 tupaa, talli, keittokota, 2 navettaa, 2 aittaa, 8 lehmää, 7 hiehoa, 30 lammasta, 4 sikaa, 2 vuotta, vene, puolitoista nuottaa ja 150 verkkoa. Surmansa sai myös kaksi pientä lasta. Sen on täytynyt olla musertava katastrofi.

Isonvihan päätyttyä 1721 alettiin omaisuutensa menettäneille puuhata verohelpotuksia. Kansallisarkistosta löytyy vuonna 1724 tehtyjä Lauri Westeristäkin koskevia asiakirjoja. Laurille aiheutetut tuhot oli todettu katselmuksessa vuonna 1722. Silloin todettiin, että tilalla oli jäljellä yksi pieni, sotilastorpan luota siirretty pirtti, kelvoton

karjasuoja, yksi vanha, mutta seiniltään käyttökelpoinen rakennus, jossa ei ollut kattoa, yksi riihi ja sauna. Pelloista 1/4 oli kesantona ja muut osat viljelyksessä, mutta huonokuntoisia. Aidat olivat rapistuneet ja ojat umpeenkasvaneet, mutta laidunmaa oli käyttökelpoista. Metsä kelpasi vain polttopuiksi ja kaskettavaksi. Kalavedet olivat vähäisiä ja humalatarhaa ei ollut. Neljän naapurin kanssa yhteinen mylly oli kovin huonokuntoinen. Rautalammin kesäkäräjien ehdotuksen mukaisesti maaherran myönsi Laurille neljä verovapaa-ta vuotta.

Kerkonjoensuussa Westeristen savupirtit kohosivat vuosisatojen ajan. Kun edellinen lahosi tai vihollinen sen poltti, rakennettiin uusi. Westeriset olivat levinneet Kerkonjoensuusta myös Pieksämäkeen kuuluvalla Suonenjoelle jo 1600-luvulla. Vielä 1830-luvulla 2/3 esim. Pielaveden asumuksista oli sisäänlämpiviä.

Kerkonjoensuusta ei ollut pitkä kirkkomatka, mutta Rautalammi oli laaja erämaapitäjä, jonka syrjäisimmiltä kolkilta oli. Lapsia oli perheissä paljon, mutta paljon heitä myös kuolikin. Lapset tuli periaatteessa kastaa nopeasti syntymän jälkeen, mutta aina se ei onnistunut. Kirjallisuudesta löytyy esim. seuraava hauska kuvaus Pölkin emännästä:

"Legendaariseksi on niin ikään tullut Pölkin emäntä Rautalammilta. Vihdoin kirkkoon lähtiesään hänellä oli miesvainaja kuolettavana, uusi puoliso vihittävänä ja kaksi poikaa kastettavana. Toinen näistä vanhasta, toinen uudesta liitosta. Kastettavat juoksevat itse koko matkan. Toinen rähjäsi, ettei kyllä rupea Paavoksi ja toinen puolestaan intti haluavansa olla Esa." (Hämäläinen-Forslund, P. 1987. Maammon marjat)

Ja taas Westeriset polttivat kaskea, kalastivat ja hoitivat karjaa. Tullaan jo 1800-luvulle. Suomen sota käytiin 1808-09 ja Suomi liitet-

tiin Venäjään. Kansallisuusaate alkoi nostaa päätään.

Elias Lönnrot liikkui runonkeräysmatkoillaan myös Rautalammin seuduilla ja hän on kirjoissaan kuvailut mm. rautalampilaisten juhlaavaatusta.

1867-68 olivat viimeiset suuret nälkävuodet. Taas leivottiin hätäleipää. Nälkä ja kerjäläisten mukana levinneet kulkutaudit tappoivat jälleen pitkälti yli 100.000 suomalaista.

1800-luvun loppupuolella alkoi teollistumisen ja uusien keksintöjen aika. Höyrylaivat alkoivat syrjäyttää purjealuksia. West-

erisilläkin on osansa Savon höyrylaivaliikenteen alkuvuosikymmenien kehityksessä. Keiteleläinen kauppias ja puutavaraliikemies **Johannes Westerinen** rakennutti Keitele-nimisen tervahöyrytyyppisen aluksen Nilakan rannalla Vuonamolahdessa vuonna 1900 sekä Armas-nimisen hinaajan Mikkelissä vuonna 1902. Tämän lisäksi myös maanviljelijä ja sahanomistaja **Lauri Westerinen** – ministeri **Vihtori Vesterisen** isä – Kivijärveltä osti 1904 Sorsa-nimisen höyrylaivan ja rakennutti vuonna 1905 Riikka-nimisen aluksen, joilla hän liikennöi Kivijärvellä ja Pääjärvellä. Rautateitä rakennettiin 1860-luvulta alkaen. Mm. isoisäni isä veljineen oli rakentamassa Riihimäen ja Pietarin välistä rataosaa.

Köyhää tilatonta väestöä oli maassa paljon. Venäläisten sortotoimenpiteet Suomessa kiristyivät 1800-luvun lopulla, jolloin alkoi myös suomalaisten muuttoaalto Amerikkaan. Siinä olivat Westerisetkin mukana. Siirtolaisinstituutin siirtolaisrekisteristä (www.migrationinstitute.fi) löytyy 94:n Amerikkaan vuosina 1896-1929 muutaneen V/Westerisen tiedot. Osa palasi takaisin, mutta osa jäi suuren veden taakse loppuiäkseen.

Vuonna 1905 lähti Terijohelta mm. muuan **Esa Westerinen**, jonka poika **Emil Westerinen** perheineen vieraili viime kesänä ensimmäistä kertaa isiensä mailla ja josta oli juttua edellisessä Vesteristen Viestissä.

Suomi itsenäistyi vuonna 1917 ja kansalaissota käytiin heti alkuvuodesta 1918. Valtioneuvoston kanslia käynnisti pari vuotta sitten Suomen sotaturmat 1914-22 -projektin, jonka internetissä olevasta hakurekisteristä (www.narc.fi) voi nimellä etsiä tuolloin kuolleita. Westeriset ovat olleet yleisesti varsin vaatimattomissa oloissa eläviä, minkä voi päätellä siitäkin, että tiedostossa olevista 25:stä V/Westerisvainajasta vain kaksi taisteli valkoisten puolella ja loput 23 olivat punaisia.

1900-luvulla keksittiin uusia lääkkeitä, mm. antibiootteja, jotka ovat pelastaneet lukemattomien lasten ja aikuistenkin hengen. Mm. tuhkarokkoa ja monia tulehdustauteja ei enää pidetä hengenvaarallisina. Pitkällisen taistelun jälkeen Suomeen säädettiin oppivelvollisuus ja nykyisin lähes kaikki Westerisetkin käyvät vähintään peruskoulun. Ruokaa on riittävästi. Elämä on helppottunut suuresti.

Lopuksi haluaisin lukea Konstan Kronikka -kirjasta sen viimeisen kappaleen:

Lasten kuolemat, sodat, nälkä, hammassärky, pelottavat synnytykset, huonot vaatteet ja asunot, syöpäläiset, niskassa oleva verottaja, kantoja täynnä olevat kasket ja kiviset pellot ovat olleet Westeristenkin arkipäivää. Sitkeästi he ovat kuitenkin ponnistelleet nälkävuosien ja muiden vastoinkäymisten läpi, yrittäen luotsata kasvavaa ja väliin tautien vuoksi vähenevää lapsilaumaansa kohti aikuisuutta. Jokusen aurin-gonpaisteisen lepohteken, sairaudesta toipuvan lapsen hymyn ja täyden ruoka-aitan tuottaman turvallisuudentunteen olisi heille jokaiselle suonut.

Kiitos elämästä esi-isät !

SUORAPUHEINEN KENRAALI JA ÄRHÄKKÄ KIRJAILIJA

Turku (STT)

Kenraaliluutnantti Veikko Vesterisestä tuli ensimmäisen kerran korkean tason julkisuuden henkilö, kun hänet nimitettiin tasavallan presidentti Mauno Koiviston ensimmäiseksi adjutantiksi vuonna 1984. Toinen julkisen kausi alkoi kun kenraali ryhtyi kirjailijaksi arvostellen ennen kokemattomalla tavalla muun muassa puolustusvoimien hankintoja ja ylintä johtoa.

Vesterisen mukaan olisi ollut viisasta jättää 15 Hornetia hankkimatta. Lisää varoja vaikkapa maavoimien kehittämiseen olisi näin saatu 5 – 6 miljardia markkaa.

Itä-Saksan raunioilta tehdyt asekaupat hän leimasi heräteostoksiksi, jossa kuvitellun hyvän kaupan sijasta puolustusvoimille hankittiin paljolti romua. – Tässäkin hankkeessa saatettiin hukata miljardi markkaa.

Vesterisen esitys varusmiesten palvelusajan lyhentämiseksi sai puolustusvoimien johdolta kovat haukut.

Törmäys erikoisesti puolustusvoimain komentajien kanssa ei ollut niissä oloissa vältettävistä.

Vesterinen muistaa, että puheväleihin tuli katkoksia.

– Amiraali Jan Klenbergin kanssa toiminta on nyttemmin kyllä palannut luontevaksi. Puheväleistä kenraali Jaakko Valtasen kanssa en ole vieläkään täysin varma.

Vesterinen arvioi, että aika parantaa haavat, mutta totuutta sekään ei voi muuttaa.

Hän muistuttaa, että lähes kaikki hänen esityksensä ja näkemyksensä ovat vuosien kuluessa pikkuhiljaa toteutuneet tai ovat toteutumassa.

– Laajasti myönnetään, että 15 Hornetin hinnalla olisi saanut aikaan säästöjä myös nykyisiin ilmapuolustusvoimien käyttökustannuksiin. Saksasta ostetut aseet ovat joidenkin tietojen mukaan menossa myyntiin tai romuksi vielä tämän vuosikymmenen kuluessa. Myös varusmiesten palvelusaika on jo lyhentynyt esittämälläni tavalla, hän luettelee.

Vesterinen kertoo, että häntä oli jo kenraali Yrjö Keinosen komentajakaudesta asti kiusannut tasavallan presidentin ja puolustusvoimain komenta-

jan säännöspohjaisesti löysä suhde, jossa puolustusministeri sivuutettiin sotilaskäskyasioista.

– Komentajan käynneistä ja keskusteluista ylipäällikön luona ei tehty pöytäkirjoja. Komentaja vain tuli tapaamisesta ja sanoi, että presidentti on päättänyt näin ja näin. Tosin moni presidentti on ollut niin tiukka, ettei klappia juurikaan ole päässyt syntymään.

– Silti jotkut komentajat kokeilivat liikkumavarojaan presidentin valvonnan näyttäessä joskus herpaantuvan.

Vesterinen halusi, että asia korjataan vuonna 2000 voimaan astuneessa perustuslaissa. Tämän takia hän hankkiutui keskustelemaan sotilaskäskyasiasta julkisuudessa ja asiaa pohtineiden juristien kanssa.

– Monet heistä sanovat, että asia on tärkeä, mutta presidentti ei halua tällaista muutosta.

– Perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja Ville Itälä kuitenkin ymmärsi ajatukseni. Niinpä perustuslakiin kirjoitettiin, että presidentti päättää sotilaskäskyasioista ministe-

rin myötävaikutuksella sen mukaan kun lailla tarkemmin säädetään.

– Tästä perustuslakiin kirjatusta uudistuksesta otan itselleni mielelläni pienen kunnian, Vesterinen naurahtaa.

Kenraalilla on edelleen omia näkemyksiä tulevaisuudesta.

Suomen Nato-jäsenyytilannetta hän on pienemässä piirissä verrannut tangon tanssimiseen.

– Se tulee vaihkaa polvien väliin ja siinä sitä siten ollaan.

Vakavammin puhuttaessa Vesterinen muistuttaa, että mahdollinen Natoon liittyminen ei ole sotilaallinen vaan poliittinen päätös.

– Jossakin vaiheessa Suomen on otettava kantaa Natoon liittymisestä ja uskon, että silloin kielteinen kanta ei ole mahdollinen.

ESKO KUJANPÄÄ

(pieniä muutoksia Suvi Vesterinen).

Eläkkeellä oleva kenraaliluutnantti Veikko Vesterinen täytti lokakuussa 70 vuotta. Vesteristen Viestin toimitus onnittelee häntä.

Veikko Vesterinen

- Väinämö, kenraaliluutnantti evp.
- syntynyt 23.10.1932 Helsinki
- ylioppilas 1952 Kuopion lyseo
- Kadettikoulu 1953 – 1955
- Sotakorkeakoulu 1964 – 1965
- puolustusvoimain komentajan adjutantti 1967 – 1970
- sotilasasiamies Oslossa ja Kööpenhaminassa 1972 – 1975
- pääesikunnan ulkomaanosaston päällikkö 1977 – 1980
- Lounais-Suomen sotilasläänin esikuntapäällikkö 1981 – 1983
- Tasavallan Presidentin 1. adjutantti 1984 – 1987
- Lounais-Suomen sotilasläänin komentaja 1987 – 1992
- Julkaisuja: Kolmen kenraalin kintereillä 1995, Presidentti Koiviston adjutanttina 1996, Suoraan sanoen Puolustusvoimien puolesta 1997
- harrastukset: lenkkeily, golf, kirjallisuus, sukututkimus

Tämä juttu on kokonaisuudessaan julkaistu lokakuussa Länsi-Suomi-lehdessä muutamia päivityksiä lukuun ottamatta. Jutun kirjoittaja on STT:n Turun toimipaikan toimittaja.

ERÄS KARHUNKAATO VUONNA 1852

Kuvassa Laurilan tilan peltoa Viitasaaren Soliskylältä, pelto on osa vanhaa talonpoikaista perinnemaisemaa, jonne sukuseura teki retken 1990-luvun alussa. Kesäkuussa oli raju ukkoskuuro, jonka jälkeen pellot ja metsät verhoutuivat usvaan. Kuvan otti Laurilan nuorimmainen, Erkki Vesterinen kesäkuussa 2002.

Viitasaaresta 16 p. huhtikuuta.

Pitäjästämme on ennenki silloin tällöin aina tapettu karhuja, ja lopulla mennyttä kuuta kaadet-

tiin yksi. Talonpoika Lassi Westerinen, tämän seurakunnan Vuosikosken kylästä, oli nimittäin 30 p. maaliskuuta, metsässä käydessään, nähnyt nallin kuusikko kamauvan.

Waan kuin hän sattui olemaan yksinensä, ei hän woinut sille mitään, jonkatähden kiiruhti heti kotiinsa. Seuraavana päivänä oli 10:nen riskiä miestä ko'olla, joiden se-

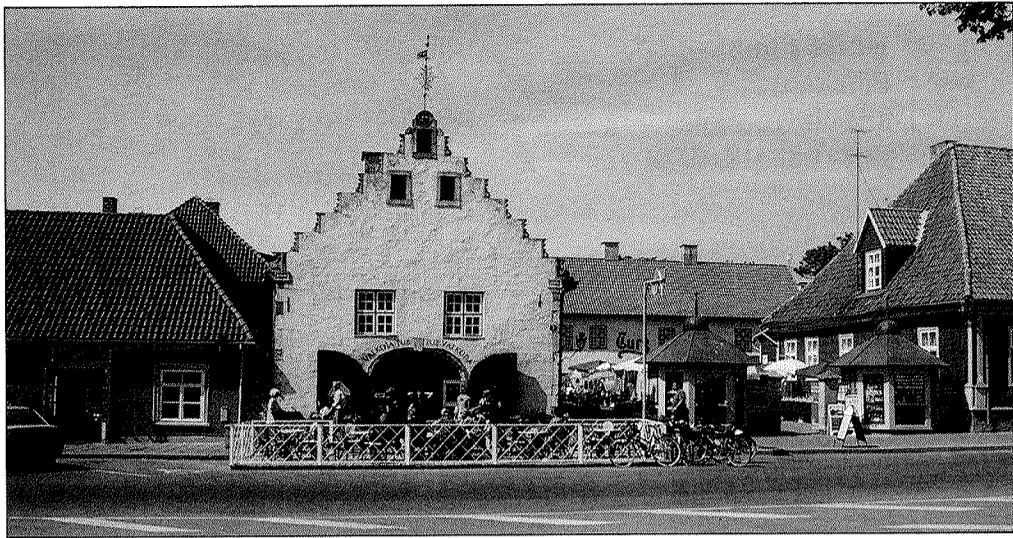
assa eräs vanha karhun kaataja, loismies Johan Korhonen, joka pantiin päällysmieheksi ai'otulle karhun jahdille. He läksivät, warustettuina pysyillä, keihäillä ja muilla aseilla, ja tapasivat metsän kuninkaan entisessä kuusikossansa, jossa kiljuu ja repi puun juuria, kuin kuuli miesten tullen. Korhonen käski nyt kaikkia wetämään itseensä takasin eräälle liki-olewalle aukeelle aholle, siinä tarkoituksessa, että saisiwat karhun metsästä sinne, niin että tappelo muka käwisi paremmin aukealla tantereella. Tämä sotapetos onnistuiki hywin; karhu tulee kiljuen katsomaan wihollisiansa, mutta saapi samalla läpi watsansa suuren tus-sariluodin, jonka Lassi Westerinen ampui. Tästä ottaa karhu pakoon tiheään kuusikkoon, jossa

kuitenki wielä kiljuu ja pauhaa, waikka weri hurmehti luodin reiästä. Nyt kiiruhtaa eräs innokas jahtimies, Johan Leppänen, nallin perästä tiheään metsään tappaaksensa pedon paikalla, ja sillä tawalla lopettaa koko jahdin; toiset kumppalit kiel-siwät häntä tästä, ja erinomattain Korhonen, joka tunsu karhun tawat. Waan Leppänen ei huolinut muiden kiellosta; hän meni karhun perästä pysy kädessä ja osoitti, mutta eipä pyssy lauennutkaan; siitä oli pudonnut pii. Karhu käänssiin nyt Leppästä kohti, ryntäikse hänen päälle ja särkee hä-neltä kumpaisetki kädet pahan päiwäisesti, jonka teytyä alkaa hywää kyytiä mennä muiden jahtimies-ten luokse, mutta saa ter-wetuliaiseksi wahwan paukkeen ja kowan luodin oikeaan lapaansa; täl-

lä kertaa ampu Korhonen, ja karhu kaatui. Mutta mitä olla! Ei aikaakaan kuin nousi uudelleen ylös ja hyppää takasin metsään, jossa ottaa Leppäsen kä-pälöihinsä, repii häneltä pään ja jalat sen siiwoi-siksi ja ottaa sitte pakoon. Kuitenki lie katunut liian wähä pahaa tehneensä, jonkatähden käänssiin samassa takasin ja rupee kolmannen kerran Leppä-sen kimppuun. Ennen-kuin muut ennättiwät tul-la hätään, nylkee karhu nyt lujilla koprillansa saaliiltansa oikean kor-wan ja päänahan aina ala-leukaan asti, johon ne jäiwät riippumaan, kuin toiset tuliwat ja antoiwat karhulle kuoleman kola-uksen.

SUOMETAR 11.5.1852, sivu 4.

SUKUSEURAN KESÄRETKE VIRON SAARENMAALLE KESÄKUUSSA 2003

Kuvassa on Saarenmaan vanhaa keskustaa, jossa talot ovat kauniisti kunnostettuja vanhaa säilyttäen. Talojen välissä on Kuressaaren tori, jossa kesäaikaan käy kova kuhina kuten talojen edessä olevalla keskuskaukiolla ja sen läheisyydessäkin. Rannat kylpylöiden ja hoitolaitoksineen ovat lyhyen kävelymatkan päässä.

Lähes 3000 neliökilometrin suuruinen Saarenmaa on Viron suurin saari ja yksi suosituimpia lomapaikkoja ja matkailukeskuksia koko Virossa. Saarenmaan symboleina pidetään katajapensaita, tuulimyllyjä, kiviaitoja, ruokokattoja sekä dolomiittia. Saarenmaan his-

toria on rikas. Ensimmäiset merkit ihmisasutuksesta Saarenmaalla ovat 8000 vuoden ikäisiä.

Saarenmaan keskiaikaiset kirkot ovat merkittäviä rakennustaiteen muistomerkkejä, esimerkiksi Pöiden, Karjan ja Muhun kirkko. Kirkoista vanhin,

Valjalan kirkko on rakennettu 1200-luvulla. Talot ovat keskustassa ja pääkadun varrella klassista rakennustyyliä. Kaupungin ja koko Saarenmaan ylpeys on ainutlaatuinen keskiaikainen piispanlinna. Myös vanhoja kartanoita on kunnostettu loistavalla tavalla hotelleiksi

ja lomakeskuksiksi.

Saarenmaan ainoa kaupunki, Kuressaare on tunnettu hyvin säilyneestä vanhasta kaupungistaan ja nykyisin lisääntyvässä määrin varsinkin pohjoismaalaisten suosimista kylpylöistä ja hoitolaitoksista. Kylpylät ovat joko aivan uusia tai perinteisiä, joista voi itse valita. Hoitoja on mahdollista tilata myös kesäretken ajalle etukäteen, joka on paras tapa varmistua asiasta, koska ne ovat varsin suosittuja. Kylpylöiden yhteydessä on myös muita nykyaikaisia mahdollisuuksia, kuten keilatoja, pelisaleja, ravintoloita sekä rantaelämää, joten ohjelmaa löytyy moneen makuun ja kaikenikäisille. Sukuseura asetti kokouksessa Piek-sämäellä Saarenmaan 1. sijalle matkakohdetta valittaessa. Sukuneuvosto on käsitellyt asiaa ja matka tehtäneen 6 – 8 kesäkuuta. Lisätietoja asiasta saa kevään jäsenkirjeestä

VESTERISTEN SUKURAHASTO ON PERUSTETTU TUKEMAAN ENSISIJAJAISESTI NUORIA

Sukuseuralle on perustettu nuorten suvun jäsenten tukemista varten stipendirahasto. Rahaston ensisijaisena tarkoituksena on tukea suvun nuoria jäseniä heidän kulttuurillisissa, tieteellisissä ja taiteellisissa hankkeissaan.

Rahastoa hoitaa viisi-henkinen hoitokunta. Suvun jäsenet voivat lahjoittaa rahaa tai muuta omaisuutta sukurahastoon omien mahdollisuuksiensa mukaan. Sukurahaston puheenjohtajana toivon, että erityisesti ne Vesteri-

set, jotka miettivät lahjoitusten antamista, valitsivat kohteekseen oman rahastomme. Onhan olemassa myös tapauksia, joissa perintö menee valtiolle, kun ei ole lähisukulaisia.

Toivon, että sukumme jäsenet ottavat uuden rahaston innokkaasti vastaan ja sinne kertyy paljon varoja.

Lasse Vesterinen

**Sukurahaston tili:
SOP 541050-215576**

sekä myöhemmin myös seuran kotisivuilta.

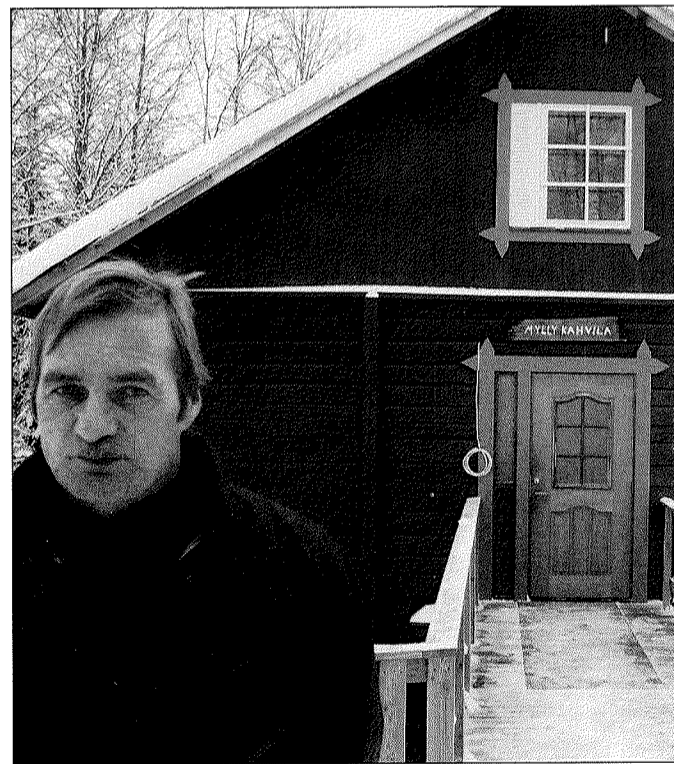
Vastuullisena matkajärjestäjänä haluan ottaa kaikkien mukaan. Järjestämme kuljetuskapasiteettia niin paljon kuin on tarvetta. Minuun saa yhteyden seuraavista osoitteista:

Puhelin: (02)7364387 tai 040-5564387
Sähköpostiosoite: seppo.vesterinen@pp3.inet.fi

Terveisin,

Seppo I. Vesterinen

MYLLÄRI-VESTERINEN TEKI MYLLYSTÄ KOKOUSPAIKAN

Ilkka Vesterinen on rakentanut Hernesalmen vanhaa myllystä tasokkaan kokouspaikan.

Hernesalmen vanha mylly Saarijärvellä Lannejoen partaalla on muuttanut tasokkaaksi kokouspaikaksi. Viimeinen mylläri, **Ilkka Vesterinen**, osti rakennuksen perikunnalta itselleen ja teki valtavan työn sen kunnostamisessa.

Myllyn rakennutti 1800-luvun lopulla Ilkan isoisä J. H. Vesterinen,

tunnettu saarijärveläinen ja keskisuomalainen vaikuttaja. Viimeiset jauhot myllyssä jauhettiin 1950- ja 1960-lukujen taitteessa. Yli 15 vuotta sitten asennetun peltikaton ansiosta mylly säilyi hyväkuntoisena käyttämättömänäkin.

Ilkka Vesterinen ryhtyi antamaan myllylle uutta elämää toissavuonna.

Omasta metsästä ottamastaan puutavarasta entinen mylläri on sisustanut myllyn kolme kerrosta.

Vanhat ja huonokuntoiset myllylaitteet oli pakko hävittää. ”Myllyn henki jäi”, Ilkka vakuuttaa.

Alakerran neuvotteluhuoneessa on erikoista lasikantinen pöytä, jonka alla voi nähdä veden virtaavan koskessa. Neuvotteluhuoneeseen mahtuu 30-40 ihmistä.

Keskikerroksessa on kahvio. Yhdellä seinällä on kirjailija Marko Tapiolin muistolaatta, mustaa graniittia. Kirjailija asui myllyrakennuksessa vuosina 1963-67 ja kirjoitti siellä useita romaaneja.

Yläkerrassa on majotus- ja näyttelytilaa, jonka katto on haapaa, päätyseinät pihtakuusta, sivuseinät tavallista kuusta. Portaikon seinät ovat harmaaleppää.

Rakennuksessa on tilaa kaikkiaan noin 300 neliötä.

SYNTYMÄPÄIVIÄ JA KOULUTUKSIA

Myllyssä on pidetty

syntymäpäiviä, koulutuksia ja kokouksia. Pikkujoulujuhlaan vietettiin kolme erittäin hyvin.

Kesällä suurin tapahtuma on juhannusaattona juostava kuntourheiluseura Kiimasan Savun holkki. Viime kesänä juoksijoita oli lähes tuhat, yleisöä pari tuhatta.

Useana vuonna Tarmo Manni julisti juhannusrauhattomuuden alkaneeksi myllyn pihassa. Värikkäästä taiteilijasta muistona on musta graniittinen patsas, joka paljastettiin kesällä 2000.

Menneen heinäkuun viimeisenä päivänä myllyssä soitettiin bluesia. Myllyblues oli Saarijärven kesän kulttuuriohjelmassa toista kertaa.

Marraskuussa pidetty sotaveteraanien kokous oli vähällä mennä pipariksi; osanottajat seurivat ikkunasta koskessa kutevaa taimenparia. Kutupuuhaa kesti kolme tuntia.

Joessa on luontainen taimenkanta, jota moni kalastaja käy kesän mittaan harventamassa – tai ainakin yrittää.

Tulevaksi kesäksi Ilkka

MYYNТИ-ARTIKKELIT

Seuran logolla varustetut tuotteet

Pöytäviiri	21,90 €
Ulkoviiri	50,50 €
Hopeinen rintamerkki	8,50 €
Ryijyn kaavat	10,00 €

Painotuotteet

Justiina Westerinen: Konstan Kronikka-450 vuotta Westerisiä. Helsinki 2001. 20,00 €

Justiina Westerinen (toim.): Vesteristen Sukukirja 1994. 23,60 €

Heikki Vesterinen: Nimihistoriallinen tutkielma. 3,00 €

Eero Vesterinen: Polvesta polveen 3,00 €

Arvo Vesterinen & Heikki Vesterinen & Eero Vesterinen: Sylvesteristä Vesteriseen 3,00 €

Hans Molander & Jaakko Vesterinen & Justiina Westerinen: Vesteristen Sukuseuran 25-vuotishistoriikki 3,00 €

Kaikkiin hintoihin lisätään postituskulut.

Tiedustelut ja tilaukset: Jorma Vesterinen ja Justiina Westerinen. Katso yhteystiedot sukuneuvoston yhteystiedoista.

aikoo rakentaa savusaunan ja esiintymislavan. Vierailijaryhmät haluavat ehdottomasti saunaa Lannejoen rannalla. Kysyntää on myös opastetuilla kalastusretkillä.

Tähän mennessä Ilkka Vesterinen ei ole mylly-

kahviotaan liiemmin mainostanut. Suurten asiakasjoukkojen vuoro on vasta sitten, kun paikka ja ohjelmat ovat valmiit.

Reijo Vesterinen